

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
Főmunkatárs: Dr. Nagy Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-tér 7. szám alatt.

Telefon szám 124.
Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk.

Kiadó és laptulajdonosok:
Dr. Kiss Pál és Lepsits Kálmán.

„Néhány sürgős ügy.”

Makó, szept. 11.

A jó öreg *Nyelvör* bizonyára dühbe gurulna, hogyha a csanád-vármegyei főispán etimológiájára tekintene. Mert nemcsak a *Nyelvör*, hanem jó magyar nyelvünket értő mindenki úgy tudta eddig, hogy a „nehány” határozatlan számnév alatt legalább is hogy úgy mondjuk, — néhány számot, legalább is öt-hat-hétnél semmi esetre se kevesebbet kell értenünk.

A mi főispánunk magyar-nyelvszótárában *nehány* = egy, legfeljebb kettő.

A főispán ma már ki is bocsátotta azt a közgyűlési meghívót, melyről már tegnap is irtunk. Azt mondja meghívója bevezetésében, hogy „*nehány sürgős ügy*” elintézése *rendkívüli közgyűlés* egybehívását tevényt szükségessé, 25-ikére — mint e *rendkívüli közgyűlésre* a következő ügyeket tűzte tárgyalásra:

1. Dr. Dózsa Simon törv. bizottsági tagindítványa az októberhó 2-án tartandó rendes évnegyedes közgyűlésének az izraelita „hosszunap” ünnepre való tekintettel elhalasztása iránt.

2. Versecz sz. kir. város törvényhatóságának átiótata az obstrukció ellen a m. országgyűlés képviselőházához intézett feliratának támogatása iránt.

Punktum. Eddig van. Ez az a *nehány sürgős ügy!*

Október 2-án „hosszunapjok” lesz a zsidóknak. Rendben van. A rendes közgyűlést lehetett volna másnapra, október 3-ikára kitűzni. Semmi akadály se lehet ennek. A szervezési szabályzat szerint ugyan az évnegyed első hónapjának első hétfőjén tartandó meg az évnegyedes rendes közgyűlés, de ez a szabály respektálta eddig is és most is respektálja bármely hitfelekezet nagyobb ünnepét s ez esetben a következő nap a — közgyűlési nap. Nem egy példa volt már erre anélkül, hogy előzőleg meg kellett volna az ekként való intézkedés felelő kérdeznit a törvényhatóságot egy — *rendkívüli közgyűlésen*.

De hát nem is itt van a kutya eltemetve. A zsidók ünnepe csak ürügy volt arra, hogy a tárgysorozaton ne egyedül a verseczi hírhedt átirat dísztelenkedjék.

Ez az átirat a fő. Ez a minden. Ez a nagyon sürgős. Ezért kellett a vármegye közönsége nyugalmit — egy héttel a rendes közgyűlés előtt felzavarni. Ezért kell a törvényhatósági bizottsági tagokat egy hét alatt kétszer bezaklatni közgyűlésre. Mit törődnek a mungó vezetők minden fontos érdekekkel, mikor előttük mindennél fontosabb a — kormány-kegy.

Sürgős a bizalomszállítás, nagyon sürgős s a *rendkívüli közgyűlés* ilyen szokatlan módon való kifizetésével a függetlenségi pártnak dobta oda a keztyűt Jakabffy főispán és vezérkara.

A függetlenségi párt pedig elfogadja a keztyűt s lesz is olyan bajvívás ezen a közgyűlésen, amilyen még nem volt talán Kristóffyék idejében sem.

A kormánycsatlósok, a kegyvadászok, a lekötött rabszolgák s zsiros hivatalra éhesek összegyűlnek hát 25-ikén, hogy bizalmat szavazzanak a kormánynak csak azért, mert ez évi újabb száz meg száz millió korona adóval terheli meg most már roskadásig a szegény, istenadta népet s azért, mert minden épkézláb emberünket — évente 36 ezerrel többet mint eddig — császári mundaiba akar bujlatni.

Ennek a perfid eljárásnak szemébe fog nézni e vármegyeházán is a függetlenségi párt s az e mögött álló hatalmas tábor, maga a nép is, melynek bőrére akarnak játszani mungók. A nép bőrére parádézni, passziózni akarnak az urak, de a nép is meg fogja tenni az önmaga iránt való kötelességét.

A vármegyei mungóhad a nép nevében fog szavazni, annak a népnek nevében, melyből nincsen köztük egyetlen darab se s a nép nevében rakják az agyonnyomóritó terhet a — nép vállaira. A nép meg hallgatni fogja a nevében való ezt a rut visszaélést. Most még hallgatni fog. De már hajnalodik. Nem is soká eljő az idő: a szerep változni fog, amikor majd a nép fog beszélni s azok hallgatnak majd, akik most mindent készek elkövetni a védtelen s ma még guzsba kötött nép igaz érdekei ellen.

„Lesz még egyszer ünnep a világon!” A népnek is lesz még néhány sürgős ügye. De bizonyos, hogy mindnél sürgősebb lesz az, mely a bizantinizmust irtalmatlanul kiirtja a magyar közéletből, mely ma ezzel csunyan fertőzve van s felépíti az igaz, a minden ízében demokratikus, munkás Magyarországot!

Addig még csak játszanak az urak. Töltsék ki kedvüket, ameddig akarják. Akár rendes, akár *rendkívüli közgyűlésen*.

De azért 25-én is már kell találkoznunk a néppel. Ott lesz a nép s nézni fogja az — utolsó játékot, melyet vele könnyelműen s lelketlenül űznek.

kp.

(Alakuló közgyűlés. Makó város képviselőtestületi közgyűlését ma délelőtt az újonnan megválasztott városi képviselők alakuló közgyűlése előzte. Ezt a közgyűlést *Hervey* István alispán vezette, ki szép beszédben önzetlen munkálkodásra szólította fel az újonnan megválasztott városi képviselőket.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —
— Utolsó próbálgatások —

Az Erzsébet királyné halálának évfordulója alkalmából tartott gyászistentisztelet miatt ma csak 11 órakor kezdődött a képviselőház ülése. A Házon a hétfői ülések lagymatagsága ül. A folyosókon csak itt-ott alakul egy-egy vitatkozó csoport, amely sokat kombinálva, de semmi biztosat sem tudva, számíthatják a jövő eshetőségeit. Már megérkezett a Házba Justh Gyula is, akiről a lapok szombaton olyan rémhíreket irtak, hogy heves torokgyulladásban megbetegedett s így még néhány napig ágyban is kell maradnia.

— Kolozsvárott meghültem egy kicsit, — mondotta Justh Gyula munkatársunknak — s azért nem mehettem el Debrecenbe sem. Pedig nagyon sajnálom, mert amint hallom, nagyon szépen sikerült. Remélem azonban hogy már a legközelebbi népgyűlésen ismét részt vehetek.

Az ellánczéli képviselők szívesen üdvözölték a vezért gyors felgyógyulása alkalmából, de kérték, hogy kiemlje magát, mert a nagy parlamenti küzdelemben nagy szükség van vezetésére és egyéniségének biztos fölényére.

— Itt a nemzetről, a nemzet boldogulásáról van szó, nem az egyénekről — mondotta erre Justh Gyula. — Az egyének kidőlhetnek a csatában, de a nemzet igazának győzedelmeskednie kell.

A Ház folyosóján ma sokat beszéltek egy állítólag tervbevetett királyi manifesztumról, amely a legközelebbi napokban *Khuen* gróf bécsi látogatása után látna napvilágot. Ez a manifesztum afele második chlopii hadiparancs lenne, amely *Khuen* lelkiismeretét terheli. A mostani manifesztum azonban még ennél is hatásosabb lenne, mert számol azzal az egyöntetűséggel, mely a munkapártban a véderőjavaslatokkal szemben megnyilatkozik. A chlopii hadiparancs idejében ugyanis a szabadelvű párt vezetési és számottevő tagjai ijedtek meg legjobban a királyi leirat fenyegető hangjától, most pedig *Khuen* a saját vezértársai, sőt az egész munkapárt gerinctelenségére számíthatva, bizvást reméli, hogy a királyi szöveget annál eredményesebb lesz, mennél jobban a nemzet húsába vág.

Ellenzéki körökben mosolyogva beszéltek arról az utolsó próbálgatásról. Az ellenzék vezetői régi parlamenti harcosok, akik már nem egy ilyen viharral néztek szembe. Sőt szívesen látják, ha holmi erőszakoskodással, chlopii parancsokkal, újabb november 18-ák előkészítésével siettetik azt a bomlást, azt a rothadást, mely a mostani többségben pusztítva dühöng.

A míg így folynak az események, a Házban tovább folyik a technikai obstaukeió. Egész ülés ellen szavaztak s délután 2 órakor vége az ülésnek.

Szeged ezüstserlege — pakfon.

A lugosi dalárda panasza.

Makó, szept. 11.

A szegedi dalárverseny akkordjai még rezegnek a levegőben és máris prózai ügyek keretében kezd szerepelni a szegedi dalárverseny. Ma például Szeged város tanácsa foglalkozott vele száraz közigazgatási ügyek között. A *Szegedi Polgári Dalárda* ugyanis kérelemmel fordult a tanácshoz, hogy pótolja a dalárversenyből kifolyólag fölmért deficitjét, ez a deficit 931 korona. A szegedi tanács arra az álláspontra helyezkedett, hogy a város eleget tett a dalárdával, illetve a dalkultúrával szemben főnálló kötelezettségének, amikor kiutalt a dalárverseny céljaira 500 koronát. A város adományát a többi között díjkiosztásra szánta. Vásárolt is a dalárda egy ezüstserleget, amelyet Szeged város díja címen tűztek ki a jutalmak közé.

Köziudomásu, hogy az ezüstserleget, Szeged város díját, az első díjat Lugos város dalárdája, a *Lugosi Iparosok Dalköre* nyerte el. Harc is folyt a díjkiosztás után a lugosi dalárda és a budapesti *Visszhang* dalárda között. A serleg azonban mégis a lugosi dalárdáé lett. Nagy dadallal vitték haza a lugosiak és bizonyára nagyokat is ittak belőle a győzedelem örömeire. Mikor elült a diadal mámor, a lugosiak is áttértek a prózára s a dalárda leltárába föl akarták venni az ezüstserleget. A leltár pedig olyan valami, amibe a leltározott tárgy értékét is bele kell jegyezni.

Elvitték hát az ezüstserleget egy ezüstműveshez. Az ezüstműves egy szempillantásra megmondta, hogy az ezüstserleg még nem is látott ezüstöt, de még talán pakfontot sem. A serleg valami igen kis értékű fémből készült. Meg is vizsgálta az ezüstműves tüzetesen a serleget, de a tüzetes vizsgálat sem járt kedvezőbb eredménnyel. A serleg nem ezüst és 30-40 koronánál semmiesetre sem ér többet. A Lugosi Iparosok Dalköre ezért nem panaszkodott, de nem állhatta meg szó nélkül a dolgok illetén fordulását. Lugos város egyik tanácsnoka. Levelet irt *Balogh* Károlynak, a Szegedi Polgári Dalárda elnökének és a levélben megírta az esetet. *Balogh* Károly szóba hozta a szegedi tanácsülésen. A tanács még hivatalosan nem foglalkozott az ügygel, de *Balogh* Károly előterjesztést tett, hogy a dalárdát *számoltassák* el a várostól kapott pénzzel.

Pálffy Dániel, a Szegedi Polgári Dalárda elnöke azt a felvilágosítást adta, *nem is szokás az ilyen*

dijserleget tisztán ezüstből készíteni. (Ejnye, de kedves?) A várostól az 500 koronát nem csupán Szeged város serlegére, hanem általában a rendezés költségeire kapták. A serleget — *ha jól emlékszik* — 170 koronáért vásárolták s a városhoz intézett egy beadványukban ezt meg is említették. A lugosiak tehát kaptak egy ezüstserleget — pakfonból.

Közgyűlés a városnál.

A vasuti átjáró ügye.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, szept. 11.

Makóváros képviselőtestülete ma tartotta meg *Galambos Ignác* dr. polgármester elnöklete alatt szeptember havi rendes közgyűlését.

A közgyűlésnek volt több fontos tárgya, de ezek közül nagyobb vitát a vasuti átjáró ügye kellett csak. A többi ügyeknél csekély kivétellel a tanács és az állandó választmány határozati javaslatát fogadták el. Az egyes ügyek elintézéséről lapunk hírei között számolunk be, az átjáró ügyével pedig alább foglalkozunk:

A sokat emlegetett vasuti átjáró ügyével ma hosszasan foglalkozott a város képviselőtestülete. A városi tanács és az állandó választmány ugyanis, mint azt már megírtuk, nem tartották egészen közérdekűnek a vasuti átjáró ügyét és annak létesítése érdekében nem is terjesztették be a közgyűléshez olyan javaslatot, melyet az elfogadhatott volna.

Az állandó választmány határozati javaslatához a képviselőtestület tagjai sokan szólottak hozzá. Minden felszólalásnak a lényege egy volt. Nevezetesen az, hogy a gazdag vasutársaság valami uton rászoritandó a város polgáraitól minden jogos indok nélkül el tulajdonított ut visszaállítására.

Dózsa Sámuel dr. vármegyei tiszti főügyész volt az első, ki bebizonyította, hogy itt nemcsak annak a két-három száz embernek érdekéről van szó, kiknek szólós kerete a vasuti síneken túl vannak, hanem ugyszólván az egész városról, mert lehet a városban vagy bárhol másott is ut, melyen nem jár az egész város, de annak fentartásáról mégis a városnak kell gondoskodni, mert éppen a közérdek követeli meg. Így van ez ezzel a vasuti átjáróval is, mely eddig megvolt, de attól a birtokosok jogtalanul megfosztottak. Ezen indokokat szem elől tartva Makóvárosnak illetékes helyen meg kell tenni újból a lépéseket az ut visszaállítására.

Nagy Sándor dr. szintén azt világosítja meg, hogy a vasuti átjáró utnak a régi helyén való visszaállítása közérdekű, melynek érdekében a városnak, mint erkölcsi testületnek, kell megtenni a szükséges lépéseket, ezért indítványozza, hogy a képviselőtestület kebeléből küldessék ki egy bizottság azzal a megbizással, hogy az a kereskedelmi miniszterhez küldendő memorandumot szerkesszen és azt Makóváros polgármester aláírásával mielőbb és akként terjesszen fel, hogy az már újabb közgyűlésnek be nem mutatandó.

A többi felszólalások nem tartalmaztak mást, mint amit *Dózsa Sámuel* és *Nagy Sándor* dr. városi

képviselők elmondottak, ezért a polgármester délelőtt 11 órakor bezárta a vitát és szavazásra bocsátotta a dolgot.

A képviselőtestület a *Nagy Sándor* dr. városi képviselő indítványát fogadta el, egyben a memorandum megszerkesztésére bizottságot is küldött ki. E bizottság elnökévé *Nagy Sándor* drt., tagjaivá pedig *Fodor Józsefet*, *Wizinger Károlyt*, *Kardos Izsó* drt., *Bán Zsigmond* drt. és *Görbe Imrét* választotta meg.

Aki valamit hall, megtud, vagy vele történik, ami a közönséget érdekli. Közzölje azonnal a „Makói Független Ujság”-al. A „Makói Független Ujság” mindent megír, semmitse hallgat el.

Nagy Mihályné temetése.

Justh Gyula részvéte.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, szept. 31.

A nagyszívű polgár asszonyok tüpusát ma temették. Kötelességet nemesak abban ismerte, hogy férjének, kit másfél évvel ezelőtt temettek el s aki a makói függetlenségi pártnak évtizedeken keresztül vezető embere volt, 58 évben keresztül hivőseges felesége s bájában és örömben osztályos társa volt, hanem szívet a magyar föld szeretete, a magyar függetlenség, a magyar szabadság olyan lángoló érzése hevítette, mely mindenkor követésre méltó. Azokban a harcokban, amelyeket a makói függetlenségi párt eszméinek megvalósítására és diadalra juttatására folytatott, ő is ott volt. Országos pártunk vezére, városunk képviselője *Justh Gyula* valóságos barátságot tartott fenn a tiszteletről méltó családdal s valahányszor Makóra jött, nem volt olyan alkalom, hogy *Julius* némit fel ne kereste volna. Ezt a kiváló polgár asszonyt ma délután 4 órakor temették örömi részvétet mollett. A család *Julius* néni elhunytáról, *Justh Gyulát* táviratilag értesítette. Ő maga a temetésre betegsége miatt nem jöhetett el, hanem részvétét az alábbi levélben fejezte ki az elhunyt vejének *Balogi Sándornak* és a ravatalra remek koszorút küldött:

Torna, 1911. IX. 10.

Tisztelt Uram!

Mély megdöbbenéssel, nagy fájdalommal vettem én is, családom is a szomorú hírt, szegény *Julius* néni elhunytáról.

Őszinte bubánat tölti be a szomorú gyász eset alkalmából sajnó szívemet. Hosszu emberéleten át az igaz szeretet, az őszinte rokonszenv meleg érzelmeit tápláltam iránta. Az ő távozása pótolhatatlan ürt hagy lelkemben. Életem legszebb emlékei — egy emberöltőn át folytatott nehéz, nagy politikai küzdelmeim mondhatnám minden egyes mozzanata, összefügg az ő felejthetetlen nevével, a ki jó és balszerencse között, mindenkor hűséges barátsággal viseltet irántam.

Fogadják mélyen átértett részvéteimet úgy a magam, valamint családom részéről is. Béke lengjen porai felett!

Justh Gyula.

A temetésen az elhunyt iránt érzett tiszteletét, és szeretetét kimutató, *Justh Gyula* helyett megjelent a felesége, aki a koporsót gyalog kísérte ki egészen a temetőbe. A gyászháznál *Nagy Károly* lelkes tartott megható és magas röptű beszédet.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Szeptember 12. Kedd. Római kath. Guido hv. Gör. kath: Augusztus 30. Sándor pk. — Nap kél 5 óra 32 perckor, nyugszik 6 óra 19 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Száraz és nappal enyhe. Sürgönyprognózis: Száraz, enyhe. Déli hőmérséklet: 28.5 fok Celsius.

FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.

)(*Erzsébet királyné halálának évfordulója.* Vasárnap volt tizenharmadik évfordulója annak, hogy elvetemült gonosztevő főre Genben kioltotta *Erzsébet királyné* életét. A szomorú évforduló alkalmából valamennyi középületre kifüzték a gyászlobogót. A szomorú évfordulót elsőnek a király ünnepelte meg, aki tegnap reggel *Schönbrunnból* kapucinusok bécsi sirboltjához hajtatott és a királyné virágokkal díszített koporsójánál imát mondott. A felség ezután *Rudolf trónörökös* koporsójánál időzött. Magyarországon a hivatalos gyászszertartást ma reggel 8 órakor tartották meg a budavári *Szent István-várkapornában*. A hivatalos lap az évfordulóról emlékcikket közölt.

)(*Az új reformátusfőgondnok.* A református egyház tegnap töltötte be *Joó Márton* volt egyházfőgondnok örökét. Tegnap választotta meg az egyház új főgondnokát. Az egyház tagjai nagy érdeklődést tanúsítottak a választás iránt. Megválasztották *Veress Sándort*, ki eddig az egyháznál adószedő volt. *Veress Sándor* ugyanis kapott 305 szavazatot, *Nagy Gy. József* 52, *Diósszilágyi* 23 szavazatot.

)(*Shönaich lemondását elfogadták.* *Aerenthal* báró közös külügyminiszter ma reggel meglátogatta *Shönaich* báró közös hadügyminisztert, kivel hosszasan tanácskozott. A külügyminiszter ezután kihallgatásra jelentkezett a királynál. Délelőtt tíz órakor *Schönaich* báró közös hadügyminiszter is megjelent a királynál és *beadta lemondását*. Az uralkodó elfogadta a lemondást, de kérte a hadügyminisztert, hogy a magyarországi hadgyakorlatok befejezéséig maradjon meg állásában. A hadügyminiszter utódjának kinevezése is erre az időre halasztódott.

)(*Helyettes városi tanácsos.* Makóváros polgármestere *Nagy Antal* városi tanácsost a fogyasztási adóhivatal ügyvezetőjévé alkalmazta mindaddig az ideig, míg a miniszter a fogyasztási adóhivatal ügykezelésére vonatkozó szabályzatot jóváhagyja. A polgármester ezen intézkedése folytán üresedésbe jött az egyik tanácsosnak állása. Ezt az állást mai közgyűlésén töltötte be Makóváros képviselőtestülete és megválasztotta *Nagy István* cipészt, ki a hivatali esküt nyomban le is tette.

)(*Közigazgatási bizottsági ülés.* Csanádvármegye közigazgatási bizottsága szerdán délelőtt tartja meg rendes havi ülését *Jakabffy István* főispán elnöklete alatt.

)(*A végrehajtók államsegélye.* Makóváros képviselőtestülete az 1909-ik évben a város végrehajtóit is részesítette a 20000 korona államsegélyből és pedig a négy végrehajtónak az arány szerint 1070 korona 16 fillér jutott. Ismeretes, hogy a miniszter felebbezés folytán kimondotta, hogy a végrehajtók nem részesíthetők az államse-

gélyből, ezért a múlt havi közgyűlés kötelezte a végrehajtókat az államsegély visszafizetésére. A végrehajtók hivatkozással szegény anyagi helyzetükre a részökre kiutalt segély visszafizetési kötelessége alól való felmentésüket kérték a mai közgyűléstől. A közgyűlés a kérelemnek helyet nem adott.

)(*Elvetett indítvány.* *Sepsei István* városi képviselő indítványt adott be Makóváros közgyűléséhez a sirok nyitásánál részt vevő hatósági közegek napidíjának törlése iránt. A város képviselőtestülete mai közgyűlésén tárgyalta ezt az indítványt, de mint a törvénnyel ellenkezőt, a napirendről levette.

)(*Félegyháza a véderőtörvény ellen.* Félegyháza városa tegnap tartotta rendes közgyűlését. *Horváth Zoltán* bizottsági tag határozati javaslatot nyújtott be a véderőtörvény ellen. A javaslat szerint a város felir a Házhoz, hogy vegye le a napirendről a javaslatot és terjessze be az általános, egyenlő és titkos választói jogról szóló javaslatot. A közgyűlés 83 szavazattal 17 ellen elfogadta *Horváth* javaslatát. *Holló Lajos* orsz. képviselő, aki jelen volt, vállalkozott, hogy a feliratot ő fogja átnyújtani a Háznak.

)(*A város jövedelme.* Makóvárosnál a legutolsó 10 nap alatt fogyasztási adókból befolyt 3225 korona 33 fillér, mit a fogyasztási ügyvezető a mai napon a város közpénztárába szállított be.

)(*Határfelmérés elrendelése.* A m. kir. 9-ik felmérési felügyelőség értesítette szerint a m. kir. pénzügyminiszterium Makó város mérnöki helyszínelését elrendelte. Ezen munkálatot az 1912. év nyarán hajtják végre. A munkálatokkal felmerülő dologi kiadások Makó város közönségét, míg a szakközvegek illetményeinek kielégítése a m. kir. pénzügyminiszteriumot fogják terhelni. A képviselőtestület utasította a polgármestert, hogy sürgősen szerezzon információt a felmerülő dologi kiadások összegére vonatkozólag.

)(*A város fásítása.* A város utcáira kihelyezett fák közül igen sok kivesszett, ezért *Czirbus Dániel* kertfelügyelő javaslatot terjesztett be a városi tanáshoz, melyben 1000 akác-fának kiültetését hozza javaslatba.

)(*Népgyűlés Debrecenben.* Debrecen város független érzelmű polgárai tegnap örömi népgyűlésen foglaltak állást az obstrukció mellett. *Justh Gyula* betegsége miatt a népgyűlésen meg nem jelenhetett, de pártja részéről megjelentek *gróf Batthyány Tivadar*, *gróf Eszterházy Mihály*, *Tüdös János*, *Vertán Etele*, *Bakonyi Samu* és *Lovaszty Márton* országgyűlési képviselők, továbbá *Ormos Ede* a szociáldemokrata párt képviselőtében.

)(*Eljegyzés.* *Gyulai Oszkár* nagy-zombori szállító és vállalkozó az este tartotta eljegyzési ünnepélyét *Weisz Zsófi* kisasszony zongora művésznővel, *Weisz Armin* izraelita főkántor kedves leányával.

)(*A téglá ára.* A városi tanács, mint arról megemlékeztünk, pár héttel ezelőtt a téglá ezrének árát 40 koronában állapította meg. A tanács ezen intézkedése ellen *Papp József* és *Varga Ferenc* városi képviselők indítványt adtak be, melyben a téglá árának leszállítását hozták javaslatba. A város képviselőtestülete mai közgyűlésén tárgyalta az indítványt, de annak elvetésével a téglá ezrének árát 40 koronában állapította meg.

(A hónapszámok szaporítása. Makó város képviselőtestülete mai közgyűlésén a tanács előterjesztése alapján a városi hónapszámok számát négygyel szaporította.

(Nincs Magyarika. A kormány fel-emelte a cigaretta árát, egyről, a Magyarikáról azonban megfeledezett, azt meghagyta egy filléresnek. A közönség azután kezdett rászokni a Magyarikára. Észrevették ezt a nagyfejük s most kezdik kivonni a forgalomból a közkedvelté vált cigarettát. Sőt azt lehet mondani, hogy már ki is vonták, amennyiben Magyarikát egyik trafikban se lehet kapni.

(Gyilkos szerető. Pettermann Mária ma délután agyonlőtte Tatzberger Endre gazdálkodó feleségét. A leány, aki halálosan szerelmes volt a gazdálkodóba s folyton szerelmével üldözte, ma megjelent Tatzberger lakásán, a honnan a feleség kiutasította. Efelől dühében a leány revolvert rántott s mellbe lőtte az asszonyt, aki hosszas szenvedés után este meghalt.

Követelje mindenki az újságarusoktól a „Makói Független Ujságot”. A „Makói Független Ujság” mindenben a közönség érdekeinek szószólója és támogatója s az igazi függetlenségi-és 48-as eszmék kitartó harcosa.

Megjámadott gazdálkodó

Önvédelemből lött.

— Lapunk tudósítójától. —

Makó, szept. 11.

Szombaton délelőtt egy jómódu, fiatal kunagotai gazdálkodó állított be az ügyészségre s kijelentette:

— Ma hajnalban önvédelemből rálőttem Nagy Kálmán kunagotai lakosra.

Elmondta aztán, hogy ifjabb Nagy Istvánnak hívják. Az ünnepi éjszakát vig társaságban töltötte, a melytől hajnalban vált meg. Hazafelé indult, a mikor szembe találkozott öt garázda részeg emberrel, a kik belököttek s életveszélyes fenyegetésekkel illették. Bieskát, botokat fogtak rá, mire ő ijesztesül előrántotta revolverét s a levegőbe lött. Mikor a részeg utonállók látták, hogy a golyó senkiben sem tett kárt, vérszemmet kaptak s most már csak vak dühvel rontottak a hátráló emberre, aki, hogy a nagyobb bajnak elejét vegye, futásnak eredt. A támadók utána iramodtak, mire Nagy István a kerítésen keresztül bemenekült Lovács Sándor gazdálkodó portájára. Amde az öt vérszomjas ember ide is követte s újra rárontottak. A fiatal gazdálkodó látván, hogy nem menekülhet a bieskák, botok elől, a támadók közé lött s a golyó Nagy Kálmánt találta. A megsebesült ember rögtön összeesett, társai pedig elmenekültek.

Nagy István a történetet bejelentette a községi bírónak, azután vonatra ült s jelentkezett a szegedi ügyészségen. Az ügyészség telefonon érdeklődött a meglőtt ember iránt. Kunagotáról az az értesítés jött, hogy Nagy Kálmán még él, de állapota életveszélyes. Nagy Istvánt kihallgatása után letartóztatták.

Kiadó ház. Lonovics Sugárton most épülő házam, melyben négy szoba van, az összes mellékhelyiségekkel november 1-től bérbé kiadó.
Dr. Kiss Pál ügyvéd.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Kedden: **Eleven ördög** (Vicomt Lotrieres), vig operett. (Bérlet 10.)

Szerdán: **A kormánybiztos**, énekes bohózat. (Bérlet 11.)

Csütörtökön: **Az ezred apja**, vig operett. (Bérlet 12.)

Pénteken: **Az ártatlan Zsuzsika**, vig operett. (Bérlet 13.)

Szombaton: **Az ártatlan Zsuzsika**, vig operett. (Bérlet 14.)

Beulemans kisasszony házassága.

Ma újra zajos estéje volt a színháznak. Egy rendkívül szellemes, mulattató vígjátékot játszottak s az előadó színészek mindegyike kitért magáéiról, hogy hozzájáruljon ahhoz az összjátékhoz, ami teljesen sikerült is. A színházat megtöltő publikum pedig nagyon jól mulatott. A darab főszerepét Nádassyné Jolán, Nagy Dezső, Bányai Irén, Földes és Kemenes vitték, a darab helyzet komikumait, szépségeit és szellemességeit teljesen kiaknázva. Különösen Nagy Dezső Beulemans szerepében kabinetalakítást nyújtott mai játékaival. Ujj Kálmán is pompás volt Meulemester szerepének eljátszásával. Jó volt Latabár is, mint egyik soknevű egyesület elnöke.

* **Eleven ördög.** Holnap, kedden kerül színre Konti József örökké szép zenéjű bájos operettje az „Eleven ördög”, mely annak idején a régi Népszínház állandó műsordarabja volt és ott több száz előadást ért meg, mindig bevonzva a színházba a közönséget. Nádasy igazgató tavalyi városi színházi vendégszereplése alkalmával felújította Konti József e nagyhatású operettjét és az előadás zajos sikert aratva folyt le zsufofolyt nézőtér előtt. Azt hisszük, hogy a makói közönség is szívesen veszi e bájos operettet és megfogja tölteni a színházat. Az operettet Nádasy igazgató rendezi, aki ugyan csak egyik legkiválóbb szereplője, Desperier tanácsost fogja a darabban játszani. Peterdy Etelka is egyik legkiválóbb szerepét, a Lotrier Vicomtot játssza. Az operette többi főbb szerepeit Fekete Rózsi, Nádassyné, Aranyosyné, Dobos Laci, Békéssi, Latabár, Nagy Dezső, Ujj Kálmán és Szigeti Jenő játsszák.

* **A kormánybiztos bemutatója.** Guthi Soma nagyhatású vígjátéka „A kormánybiztos” szerdán kerül nálunk bemutatásra. E kitiűnő vígjáték Budapesten a vígszínházban nagy sikert aratott és igen sok zsufofolyt házat csinált. Azt hisszük, hogy a darabnak nálunk is nagy hatása lesz. A darabot Nádasy igazgató rendezi. A cimszerepet e kiválóan kacagató darabban Földes Dezső játssza. Kiváló szerepekhez jutnak a darabban Peterdy Etelka és Dobos László is, akiknek nagy-szerű táncduettjeikben gyönyörködhetik közönségünk. A többi főbb szerepet Dinnyési Juliska, Fekete Rózsi, Kemenes, Petrik, Békéssi, Szigeti és Nagy Dezső játsszák.

* **Az ezred apja.** A Vígszínház nagyhatású vig operettje „Az ezred apja”, mely nálunk is igen nagy sikert aratott, csütörtökön kerül színre ismét színházunkban. A nagy siker folytán, melyet ez a kedves kis operette nálunk aratott, a közönség felkérte Nádasy igazgatót, hogy adassa még egyszer elő „Az ezred apját” s Nádasy a színházlátogató közönség ezen óhaját kívánta honorálni, a mikor kitiűzte „Az ezred apját” csütörtök esti előadásra. Ezen előadás iránt máris igen nagy az érdeklődés és vidékről is igen sokan rendeltek jegyeket „Az ezred apja” csütörtöki előadásához. A darab vezetőszerepeit ezen az előadáson is Peterdy Etelka, Fekete Rózsi, Nádassyné, Ujj Kálmán, Kemenes, Nagy Dezső és Dobos László

fogják játszani. Jegyeket ezen előadásra már lehet előre váltani a színházi pénztárnál.

Regény.

Ezerszer a halál torkában

(Egy idegen földrészekbe szakadt magyar ember csodás kalandjai.)

Elbeszéli: Ó maga. (37)

V.

Gonosz lelkek a tükörben.

Egészen felrisszúlva a feketékhez csatlakoztam és féktelen elragadtatásukra és megdöbbenésükre egy pár percig akrobata fogásaimmal mulattattam őket. A becsvágyobbak közül többen megpróbálták testi ügyességemet utánozni, de mindannyiszor csufosan felsültek velem — és ez még fentikusabb derűtséget keltett az én mutatványaimnak is.

Kis idő múlva a vadak eltűntek, hogy pár pillanattal később újra előjőjenek sárga, piros és fehér festékes sávokkal pompásan feldíszített testtel. Ezeket a meglepő előkészületeket nagy „sziverósítás” előzte meg az én tiszteletemre és ebben a zavarba ejtő műveletben nekem is részt kellett vennem.

A szertartást rendkívüli erővel folytatták egész éjjel, de én tölem mindössze csak annyit követeltek, hogy pálcákat egymáshoz verve üljek s résztvegyek az általános vígasságban. Mindez megjárta egy kis ideig de aztán iszonyuan egyhanguván lett a dolog és én függő ágyamba vettem magamat még éjjel előtt.

Reggel nagy raját a catamaránoknak láttam a szárazföldtől elindulni és rövid idő alatt mintegy ötven-hatvan benszülőtt csatlakozót hoztunk a szigeten. Ezt a szokásos üdvözlések és a meglepetés komikus kifejezései követték, amint engemet a csónakomat és más holmijaimat megpillantották. Pár óra múlva az egész csapat oda hagyta a szigetet az én vezetésem alatt az én nagy csónakomban. A benszülőttek nagy gyorsasággal hajtották a tutajajukat, csak egy evezőt használva, melyet majd az egyik, majd a másik oldalon csaptak a vízbe gyors egymásutánban annélkül, hogy a törékeny járművek csak a legkevesebé is inogtak volna.

A miűt az új földhöz értünk, a parton óriási izgatott néptömeget vettem észre — férfiakat, nőket és gyermekeket mind teljesen meztelen állapotban. A mint partot értünk, az egész sokaság a csónakomhoz rohant, mely mindennel együtt a mi csak rajta volt, a legkiváncsibb vizsgálat tárgya lett.

A nép, úgy látszik törzsekre oszlott és míg az egyik törzs szorgos szemle alá vette felszereléseimet és szerszámaimat, a többi ek türelmesen vártak, míg rájok kerül a sor a fehérember csodáinak látásában.

En egy ideig a csónakban maradtam rémülten és majd megsüketülve a megdöbbenés és csodálkozás izgatott kiáltásaitól, melyek betöltöttek körülöttem a levegőt. Végre azonban a feketék kik elébünk jöttek a szigetre, értem jöttek és keresztül kísérték a töme-

gen szemmel létható büszkeséggel egy magasabb helyre honnan teljes kilátás nyílt a benszülőttek táborára.

(Folyt. köv.)

I. közönség figyelmébe.

Tisztelettel vanszerencsém felhívni Makó és vidéke b. közönségét modern

festőműhelyemre,

hol készítik e szakmába vágómindenféle templom-és szoba-dísz. a külföld legizlésebb mintájára.

Elvállalok: templom- és szobafestést, aranyozást, mázolás és szoba-kárpitozást, külső homlokzat festést x a legdíszesebb kivitelben. x Makó és vidéke n. é. közönségének becses pártfogását kérve tisztelettel:

Apjok Sándor

festő Makó, Szent István-tér 12. sz.

A Deák Ferenc-utcában finom

rózsakrumpli

kapható

Sattelesz, Politzer, Glück cégnél.

Föld-haszonbérbeadás.

Az Ugar 35. szám alatt levő

10 köblös föld

hagyma alá, a Szegedi-utfélen 12 kis hold föld gabona alá több évre kiadó. — Értekezni lehet Truth Ferencsel, Apafy-utca 19. szám alatt.

Érdemes olvasni!

Uj láncoskut gummik nélkül, óránként 20 ezer liter vizet felhoz, egy fiu hajtása által.

Uj szivónyomó és forgó kut

megleponen működik. 20 méter távolságra fecskendez mindkettő, befagyásmentes

és használatban láthatók.

Kaphatók:

Halász Á. gépüzletében

Makó, (Főtér.)

Fecskendőt pótolja és az udvar disze.

Minden vidékre szállítatik.

Egy jó családból való

üzletemben borfiut bély tanoncul felveszek.

Stolcz Vilmos.

Makó, főtér.

A KORMÁNY MEGVONTA
A NAPTÓL
A CORPOLTÁLÁST.

A ZÖLD BÉKA

megadja a jogot, mert a NAP hirdetése révén jutott
360 drb. női- és leány télkabátokhoz, amelyet olcsón árúsít a püspökkerttel szemben levő üzletében.

Világhírű jó és olcsó természetes ásványviz!
Gróf Schönborn-Buchheim Károly Beregmegyei uradalmából:

A luhi Erzsébet gyógyforrás

gyomor bajok elleni specificum.

A gyomor rendetlen működésénél, gyomorsav képződésénél, gyomorégés, köhögés, a gyomor elnyálkásodása a gyomor és bél kronikus hurutja, alkalmával kitűnően beválik, a torok, gége és a hörgők idült hurutos állapotában sikerrel alkalmaztatik.

Elsőrangú üdítő és asztali ital! Elsőrangú a Giesshüblivel!

Polenai gyógyforrás. Elsőrangú diatetikus víz; leg-
üdítőbb asztali víz. Borral
vegyítve kitűnő, tejjel vegyítve a legjobb nyálkaoldó szer.

o o o Egyenrangú a krondorfi vízzel. o o o

Szolyvai gyógyforrás. Dr. Kélli, dr. Bókai, dr.
Widder-Hoffer, dr. Than, dr.

Irsai Arthur, dr. Fodor József tanár urak és számos orvosi tekintélyek elismerő nyilatkozatai alapján kitűnő sikerrel ajánltatik: köszvény, hólyag s vizeleti szervek bajainál; cukorbetegség, hughyomok, epekő, a torok és tüdőszervek bántalmainál, étvágytalanság és gyomormegbetegedéseknél.

Kitűnő ízű ital, igen üdítő víz! Egyenrangú a bilini vízzel!

Kapható minden jobb fűszerüzletben, vendéglőkben, kávéházakban, drogériákban és gyógyszerárakban.

Vezérképviselet és raktár: **Ábelesz Sámuel,** szállító Makó,
Megyeház utca.

Egy jó házból való fiu

tanulóul

jó fizetéssel felvétik

Kovács Sándor, divatáruházába.

Főtér, Korona-épület.

Különleges pálinka-árjegyzék.

5 éves kajszin-barack pálinka literje 1 frt. 50 kr.

10 éves kajszin-barack pálinka literje 2 frt.

Valódi ó-törköly pálinka literje 1 frt. 20 kr.

Iritz Sámuel özv. cégnél

Valódiságért szavatosságot vállal

o o o lal a cég. o (12)

Egy jó órát szerezhethet magának

vagy divatos arany- és ezüst ékszereket m. kir. fémjellel ellátva rendkívül jutányos árák mellett.

Menyasszonyoknak és vőlegényeknek 10 százalék árengedmény. Erős vasúti és munkás órák pontosan beszabályozva jótállás mellett. Régi nagy tört aranyat a legmagasabb árban veszek vagy új tárgyakra becserelem. Különlegességek divatos női órákban és ékszerekben. Midőn biztosítom a n. é. közönséget a legszolidabb kiszolgálásról, b. pártfogásukat kéri

VIDOR MANÓ órás- és ékszerész

Makó, (főtér) az „Otthon“-kávéház mellett.

A Makói Független Ujság nyomdája

a legmodernebb kivitelben s a legjutányosabb árák mellett készít mindenféle nyomdai munkát, u. m.: üzleti- és irodai nyomtatványokat, eljegyzési kártyákat, lakodalmi és béli meghívókat, röpiveket és falragaszokat, névjegy kártyákat, továbbá egész könyvek és füzetek nyomását. A Makói Független Ujság nyomdájában megjelenő

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

politikai napilap naponta 6000 példányban jelenik meg. Hirdetéseket jutányos árák mellett vesz fel minden reggel 7 órától este 9 óráig.

A MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

Telefon-sz. 124. ☑ nyomdája és kiadóhivatala. ☑ Telefon-sz. 124.